

IFN:s forskningsprogram Globaliseringen och företagen 2009–2019

Joacim Tåg

Särtryck ur Magnus Henrekson (red.),
IFN 1939–2019 – 80 år av ekonomisk forskning

 INSTITUTET FÖR
NÄRINGSLIVSFORSKNING

IFN:S FORSKNINGSPROGRAM GLOBALISERINGEN OCH FÖRETAGEN 2009–2019*

JOACIM TÅG

Svensk ekonomi är sedan länge i hög grad internationellt integrerad. Utvecklingen har accentuerats som ett resultat av den globaliseringsprocess som tog fart i Sverige efter den ekonomiska krisen i början av 1990-talet. Svenska företag har fortsatt att expandera sina verksamheter utomlands: i dag är det fler som jobbar i svenska företags utländska verksamheter än i deras svenska anläggningar. Utöver globaliseringen har även den teknologiska utvecklingen och digitaliseringen fört med sig stora förändringar för hur det svenska näringslivet fungerar. Sedan 2005 har ett antal nyckelaspekter rörande globaliseringen, digitaliseringen och den teknologiska utvecklingens effekter på det svenska näringslivet analyserats i forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen vid Institutet för Näringslivsforskning (IFN).

Syftet med denna essä är att beskriva de projekt och externa aktiviteter som drivits inom programmet, samt att kort beskriva ett axplock av programmets forskningsresultat mellan åren 2009 och 2019. Programmet är ett av IFN:s största. Det involverar ett femtontal IFN-forskare och ungefär lika många affilierade forskare och doktorander. Forskarna i programmet eftersträvar att göra forskning av hög relevans för det svenska näringslivet och på högsta internationella akademiska nivå. En central del av forskningen är att sprida forskningresultaten även utanför den akademiska världen.

ETT DECENNIUM AV FORSKNING KRING GLOBALISERING

Programmet startades år 2005 som en naturlig förlängning av den forskning kring internationalisering som sedan lång tillbaka bedrivits på IFN. Sjöholm (2009)

* Stort tack till Magnus Henrekson för detaljerade och värdefulla kommentarer och till Daniel Persson för hjälp med denna sammanställning.

redogör i detalj för programmets historia fram till 2009. Forskningen i programmet efter 2009 kan med fördel delas in två perioder. Under perioden 2009–2016 vilade programmet på tre pelare.

Den första pelaren handlade om globaliseringens effekter på kapital och arbete och finansmarknadernas globalisering. Teoretiska modeller visar att globalisering kan leda till ökad lönespridning. Med hjälp av detaljerade sammanfogade data på anställda och företag som omfattar cirka hälften av den totala svenska arbetskraften i privat sektor undersöktes bland annat vilka effekter gränsöverskridande företagsförvärv har på lönespridningen inom företag. Det forskades även kring förändringar i ägarbilden bland svenska företag. Forskarna undersökte exempelvis den svenska ägarmodellen och vilka effekter gränsöverskridande uppköp och förvärv kan ha.

Den andra pelaren studerade Kinas framväxt och dess effekter på svensk ekonomi. Kinas snabba tillväxt har väckt frågor kring hur utvecklingen sett ut inom Kina och hur övergången mot en mer konsumtionsdriven ekonomi gått till. En viktig forskningsfråga var effekten av sociala försäkringssystem bland anställda i kinesiska industriföretag.

Slutligen tog forskarna sig an inhemsk politik och internationella handelsavtal. En tydlig trend när det kommer till internationella handelsavtal har varit att skifta fokus från gränsrestriktioner, såsom importtullar och kvoter, till inhemska handelshinder. Den viktigaste institutionen bakom detta har varit Världshandelsorganisationen (WTO) som infört lagstiftning mot inhemska handelshinder.

År 2016 försköts tyngdpunkten i forskningen inom globaliseringsprogrammet mot tre närliggande delområden. Det första var den internationella integrationen som i stor utsträckning påverkar svenskt näringsliv och utformningen av internationella handelsavtal. Forskarna studerade detta, men även ägande över gränserna, handelsmönster samt hur utländsk konkurrens påverkar svenska företag.

Det andra området var företagsägandets ekonomi, vilket motiverades av att ägarförändringar och ägarfrågor är centrala i den omstrukturering av näringslivet som krävs för att möta de utmaningar och möjligheter som globaliseringen för med sig. Forskarna studerade olika aspekter relaterade till företagsägandets ekonomi, bl.a. samhällsekonomiska konsekvenser av uppköp av utländska bolag, investeringar av riskkapitalbolag, börsnoteringar samt den samhällsekonomiska betydelsen av handel med noterade aktier.

Slutligen ökade forskningsinsatserna på digitaliseringens effekter på det svenska näringslivet. Denna har tagit fart i och med den snabba utvecklingen inom informations- och kommunikationsteknologin. Allt fler arbetsuppgifter kan i dag automatiseras. Även mer avancerade arbetsuppgifter kan numera utföras av smarta robotar. Inom programmet tog forskarna bred ansats för att studera

hur denna process påverkar svenska företag och de arbetsuppgifter som utförs i Sverige.

Under åren har en imponerande mängd forskning producerats av ordinarie och affilierade forskare knutna till programmet. Under helåren 2009–2018 uppgick detta till 165 publicerade artiklar på engelska, 27 kapitel på engelska i antologier utgivna av internationella akademiska förlag, 13 böcker och redigerade volymer på engelska, 45 publicerade artiklar på svenska, åtta böcker och redigerade volymer på svenska, 25 forskningsöversikter, policy papers, populärvetenskap, recensioner, avhandlingar och totalt 151 working papers. Bland dessa finns en tydlig spets i forskningen med artiklar publicerade av ordinarie forskare i *American Economic Review*, *Quarterly Journal of Economics*, *Economic Journal*, *Journal of the European Economic Association*, *European Economic Review*, *International Economic Review*, *Journal of International Economics*, *Journal of Public Economics*, *Journal of Development Economics*, *Journal of Labor Economics* och *Journal of Finance*. Utöver den akademiska produktionen har forskarna inom programmet deltagit flitigt i samhällsdebatten och interagerat med internationella forskare genom att producera 79 debattartiklar och arrangerat 18 akademiska och policyinriktade seminarier.

Programmets huvudfinansiär under perioden har varit Marianne och Marcus Wallenbergs Stiftelse. Därutöver har enskilda projekt och forskare erhållit projektmedel från andra finansiärer. Bland dessa märks Energimyndigheten, Forte, Jan Wallanders och Tom Hedelius stiftelse, Johan och Jakob Söderbergs stiftelse, Konkurrensverket, Riksbankens Jubileumsfond, Stiftelsen Svenska Fondhandlareföreningens Understödsfond, Torsten Söderbergs Stiftelse, Vetenskapsrådet och Vinnova.

PROGRAMMETS PROJEKT 2009–2019

I detta avsnitt presenteras mer i detalj de projekt som drivits inom programmet. Dessa kan delas in i sex kategorier: globaliseringens effekter på kapital och arbete, internationella handelsavtal, Asien och Kina, den internationella integrationen, företagsägandets ekonomi, och slutligen globaliseringen och digitaliseringen.

GLOBALISERINGENS EFFEKTER PÅ KAPITAL OCH ARBETE

Globaliseringens effekter på kapitalägande. Med den svenska ägarmodellen avses att kontrollen av företagen i regel är koncentrerad till en eller två ägare. Ofta, men inte alltid, har dessa ägare varit svenska familjer. Den svenska ägarmodellen är nu på tydlig tillbakagång, och en viktig drivkraft bakom denna utveckling är globaliseringen av ägandet. Projektet syftar till att öka förståelsen för dels hur den svenska ägar- och kontrollmodellen påverkas av globaliseringen, dels undersöka

vilka institutionella förändringar i regelverket som skulle kunna möjliggöra en effektiv styrning av bolag med spritt ägande.

Institutioner och organisering av produktion. Ett flertal studier visar på att länders institutionella ramverk påverkar vilka varor som produceras mest effektivt i landet. Industrier i länder med starka rättsliga institutioner tenderar att specialisera sig på produktion av ”komplexa” varor där produktionsprocessen är beroende av välfungerande kontrakt mellan företag. Likaså har länder med välutvecklade finansiella marknader en komparativ fördel i tillverkning som kräver stora investeringar. Företag i länder med undermåliga institutioner kan dock anpassa sin struktur på många sätt för att lyckas i produktion av komplexa eller investeringskrävande varor. Till exempel kan företag i länder där kontrakt med underleverantörer fungerar sämre, välja att köpa upp sina underleverantörer istället (så kallad ”uppströms vertikal integration”). Syftet med detta projekt är att undersöka hur pass mycket utformningen av produktionskedjor beror på länders institutionella egenskaper.

Konkurrens och könsfördelning. Mycket tyder på att kvinnor diskrimineras inom arbetslivet både vad gäller löner och karriärmöjligheter. Även om det finns teorier kring diskriminering som kan förklara detta fenomen är det märkligt att diskriminering kan fortleva i en konkurrensutsatt ekonomi med vinstmaximerande företag. Om kvinnor betalas en lön som är lägre än värdet av sin produktivitet vore det mer lönsamt för företagen att anställa kvinnor än män, vilket i sin tur borde minska diskrimineringen. Syftet med detta projekt är att studera hur konkurrens påverkar svenska företags anställningsbeslut och lönesättning. I projektet ställs frågan hur graden av konkurrens och ägarbyten påverkar svenska företags anställningsbeslut och lönesättning.

Internationella fusioner och produktivitetseffekter i globaliseringsprocessen. Allt fler länder avreglerar sina produktmarknader och tillåter ingående utländska direktinvesteringar. Det finns dock en oro bland dessa länder att utländska uppköp av inhemska företag, till skillnad mot utländska nyinvesteringar, kan försämra konkurrensen på inhemska produktmarknader. Detta skulle kunna skada konsumenter, leda till nedläggning av inhemsk produktion och därigenom reducera antalet inhemska arbetstillfällen. Syftet med projektet är att analysera hur utländska uppköp påverkar effektiviteten på de inhemska produktmarknaderna.

Multinationella företag, globalisering och outsourcing. Det multinationella företaget spelar en stor roll i denna uppdelning av produktion mellan länder. Med sitt internationella nätverk är det multinationella företaget ofta väl lämpat att förlägga olika delar av produktionen där det anses mest effektivt. Syftet med detta projekt är att empiriskt undersöka hur det ökade utrymmet för internationell fragmentering av produktionen påverkar efterfrågan på låg- och högutbildad arbetskraft i Sverige.

Produktivitetstillväxt i detaljhandeln. Detaljhandeln spelar en alltmer betydelsefull roll i våra moderna globaliserade ekonomier och dess bidrag till produktivitetstillväxten är ofta debatterad. Detta är särskilt intressant mot bakgrund av den ständigt aktuella frågan om skillnader i ekonomisk tillväxt mellan Europa och USA. Det övergripande syftet med projektet är att studera produktivitet, butiksdynamik och konkurrens i svensk detaljhandel. Detta ger ökad förståelse kring vad som driver produktivitetstillväxten i detaljhandeln och dess roll för svensk ekonomi i stort.

Utländska företagsförvärv och skatteregler. När ett uppköp sker kan det sammanslagna företags verksamhet bli mer effektiv om företagets tillgångar kompletteras varandra väl. Men även uppköp utan effektivitetsvinster är möjliga. Höga svenska ägarskatter eller allmänt oförmånliga betingelser för svenskt företagsägande riskerar att leda till ineffektiva utländska förvärv. Ineffektiva ägare från länder där ägandet är mer gynnat, exempelvis genom låga skatter, kan förvärva företag med effektiva svenska ägare eftersom de inte behöver betala lika höga skatter. Projektets syfte är att studera hur interaktionen mellan ägartyper och skatteincitament kan leda till ineffektivt ägande.

INTERNATIONELLA HANDELSAVTAL

Inhemsk politik och internationella handelsavtal. I en mer integrerad värld kommer protektionistiska tendenser i omvärlden att få stor inverkan på den inhemska ekonomin. Det har också blivit alltmer uppenbart att inhemska regleringar kan användas för att skydda inhemska industri på utländska företags bekostnad. Alla handelsavtal innehåller därför även restriktioner för vad länder kan göra unilateralt med inhemska instrument. Den centrala klausulen i detta avseende är ”nationell behandling” som kräver att en importerad vara inte behandlas sämre i något avseende än snarlika inhemska producerade varor. Syftet med projektet är att öka förståelsen för hur principen om nationell behandling bör utformas och att belysa empiriskt hur inhemska politikinstrument har hanterats i tvistelösningsmekanismen i Världshandelsorganisationen.

Internationella integrationsavtal, inhemska regleringar och internationell handel. De senaste årtiondenas internationella ekonomiska landskap kännetecknas av två viktiga förändringar. För det första har det skett stora globala handelsliberaliseringar inom ramen för GATT och WTO. För det andra har ett stort antal bilaterala eller multilaterala preferensavtal tillkommit, exempelvis genom EU:s expansion, skapandet av NAFTA i Nord- och Centralamerika, ASEAN i Asien samt EU:s och USA:s bilaterala avtal med ett stort antal länder. Båda dessa processer påverkar svenska företag och svensk ekonomi och syftet med detta projekt är att undersöka dessa fenomen i detalj.

Världshandelsorganisationens tvistelösningsmekanism. Tvistelösningsmekanismen i Världshandelsorganisationen (WTO) har hittills hanterat över 500 dispyter sedan den infördes den 1 januari 1995, vilket gör den till en av världens mest använda forum för tvistelösning. Men trots dess popularitet så har det också riktats kritik mot ett flertal aspekter som i längden skulle kunna undergräva det förtröende som tvistelösningsmekanismen åtnjuter. Till exempel så har man länge bekymrat sig för fattigare länders möjlighet att driva dispyter framgångsrikt då de många gånger saknar de finansiella resurser som krävs. Andra exempel är också hur man tillsätter domare och hur det påverkar kvaliteten på den rättsliga processen samt effekter av dispyter. Syftet med detta projekt är att belysa empiriskt hur tvistelösningsmekanismen har fungerat i praktiken.

ASIEN OCH KINA

Asiens ekonomiska utveckling. Svensk ekonomi är i hög grad påverkad av den ekonomiska utvecklingen i omvärlden. Samtidigt blir Asien ekonomiskt allt starkare och står för en snabbt ökande andel av världens produktion, handel och investeringar. Detta leder i sin tur till att kopplingarna mellan svensk ekonomi och utvecklingen i Asien förstärks. Syftet med detta projekt är att studera den ekonomiska utvecklingen i Kina, utländska direktinvesteringar i Asien och hur utvecklingen i Kina påverkar Europa.

Kinas framväxt och dess effekter på svensk ekonomi. Den ekonomiska kartan är under förändring och tyngdpunkten rör sig mot Ostasien i allmänhet och Kina i synnerhet. Projektet syftar till att studera Kinas ekonomiska utveckling och hur den påverkar såväl svensk ekonomi som svenska företag och arbetstagare.

Politiska incitament och lokal ekonomisk utveckling i Kina. En central fråga inom politisk ekonomi är hur de incitamentsstrukturer som blir resultatet av ett lands politiska system påverkar ekonomisk och social utveckling. Syftet med detta forskningsprojekt är att studera incitament för lokala politiska beslutsfattare i det autokratiska Kina. Projektet behandlar i huvudsak två forskningsfrågor. Den första frågan fokuserar på hur investeringar i utbildning på den lokala nivån är avhängiga den cykliska processen av befordringar inom partistaten. Den andra frågan fokuserar på hur både lokala beslutsfattaress incitament och generella krav på samhällelig välfärd påverkar tillgången till kapital i Kina.

Utländska direktinvesteringar och teknologisk utveckling i Kina. Detta projekt syftar till att undersöka olika aspekter av teknologisk utveckling i Kina. I en första fas fokuserar vi på två centrala områden: utländska direktinvesteringars effekt på teknologisk utveckling samt framkomsten och dynamiken hos små och medelstora teknologiintensiva företag.

DEN INTERNATIONELLA INTEGRATIONEN

De ekonomiska effekterna av globalisering. I en globaliserad värld med få handelshinder är det viktigt att förstå konsekvenserna av handelsflöden. Hur påverkas ländernas välfärd av olika handelsavtal? Vad händer med företagens förutsättningar? Hur påverkas miljön av de ökade ekonomiska flödena? Syftet med detta projekt är att med nyutvecklade ekonometriska metoder förbättra analysredskapen för att mäta effekterna av handel och globalisering.

Finansiell integration och globala obalanser. När länders finansmarknader blir mer integrerade blir allokeringen av kapital till olika verksamheter effektivare. Detta påverkar sambandet mellan hushålls tillgångar och deras konsumtion då hushållen inte längre är lika begränsade i tillgången på likviditet. Ökad finansmarknadsintegration har dock också negativa effekter. Det ökar risken för uppbyggnad av finansiella obalanser, finansiella kriser som tidigare kan ha begränsats till ett enskilt land eller region sprids nu lättare till andra områden och tendensen ökar till plötsliga svängningar i kapitalflöden med svag koppling till den reala ekonomin. Syftet med detta projekt är att undersöka hur internationell finansiell integration påverkar makroekonomiska utfall, t.ex. hur utvecklingen av finansiell integration påverkas av den lokala finanssektorn och sambandet mellan konsumtion och förmögenhet.

Finansmarknadernas globalisering och dess effekter på svensk industristruktur. Omfattande avregleringar av globala finansiella marknader har genomförts under de senaste årtiondena. Detta har lett till att nya ägartyper vuxit fram. Riskkapitalbolag som köper, omstrukturerar och vidare säljer etablerade företag har blivit viktiga företagsägare i länder som USA, Storbritannien och Sverige. I policydebatten finns en oro att dessa förvärv främst drivs av finansiella fördelar och skattefördelar, och därigenom riskerar att leda till mindre effektivt ägande av företag och lägre välfärd. Syftet med detta projekt är att både teoretiskt och empiriskt studera drivkrafterna bakom förvärv som görs av riskkapitalbolag och hur denna typ av ägande påverkar samhället.

Globalisering, sysselsättning och löner. Detta projektet tar sin utgångspunkt i ny ekonomisk teori med heterogena företag och heterogen arbetskraft. Traditionell handelsteori antar att arbetsmarknaden är fullständigt flexibel med full sysselsättning som följd. Nyare teori betonar istället att löner är trögrörliga och att matchningsprocessen mellan arbetstagare och arbetsgivare kan ge upphov till långvarig arbetslöshet. Vidare betonas att effekten, t.ex. vad gäller löneförändringar för en viss typ av arbetskraft, kan skilja sig åt mellan olika slags företag. Ökad globalisering kan exempelvis leda till ökade löner för den typ av arbetskraft vars kvalifikationer bäst överensstämmer med företagets profil. Syftet med detta projekt är att med hjälp av svenska data empiriskt utvärdera relevansen av dessa nya teorier.

Globalisering, ökad konkurrens och företagens utveckling. Företag i Sverige och i utlandet har utsatts för ökad konkurrens i många former. Globaliseringens utveckling gör att inhemska företag är tvungna att anpassa sig till ett tuffare affärsklimat, men handelsreformer innebär också nya import- och exportmöjligheter. Detta projekt består huvudsakligen av empiriska studier som utvärderar effekterna av ökad konkurrens av olika slag, såsom handelsreformer, importkonkurrens och högre elpriser under 2000-talet. Syftet med projektet är att bidra till förståelsen för hur konkurrens påverkar företags tekniska utveckling och sysselsättning, vilket kan vara till hjälp inför framtida ekonomiska reformer.

Internationella investeringsavtal. Mellanstatliga investeringsavtal skyddar utländska investeringar mot åtgärder av värdländerna som avsevärt reducerar dessas värde. De ger också investerare möjlighet att stämma kontrakterande stater för avtalsbrott. Dessa åtaganden har stått i centrum för kritiken mot olika internationella investeringsavtal. Debatten väcker fundamentala frågor rörande internationella investeringsavtal: Vilka slags åtgärder ska leda till kompensation? Kommer värdländer att avstå från att vidta legitima åtgärder? Vem vinner och vem förlorar på avtalen? Det finns i stort sett ingen ekonomisk litteratur som besvarar dessa frågor. Syftet med projektet är att påbörja en systematisk analys av dessa frågor.

Kvotering till börsbolagsstyrelser. Kvotering till börsbolagsstyrelser har införts i en rad länder i Europa. I Sverige har det än så länge endast varit ett hot om lagstiftning. Detta projekt utvärderar det första och mest kraftfulla hotet om kvoteringslag, år 2002, från dåvarande vice statsminister och jämställdhetsminister Margareta Winberg.

Unilateral konkurrenspolitik och standard-essentiella patent. För att uppfylla en industristandard krävs ofta att patenterade teknologier används. Exempelvis utnyttjar telekomstandarder som 3G och 4G en stor mängd sådana standard-essentiella patent. Ägarna till dessa har potentiellt mycket stark marknadsposition, då de kan blockera utnyttjandet av standarden. I praktiken motverkas detta genom nationell konkurrenspolitik. Syftet med projektet är att belysa hur principer för internationell jurisdiktion kan utnyttjas för att motverka internationella intressekonflikter vad gäller denna konkurrensövervakning.

FÖRETAGSÄGANDETS EKONOMI

Allokeringen av talang i det svenska näringslivet. Forskning inom nationalekonomi har lyft fram att allokeringen av talang i en ekonomi kan vara centralt för landets utveckling. Exempelvis kan en talangfull person ur samhällsekonomisk synvinkel vara mer produktiv som företagsledare för ett nytt snabbväxande företag än som mellanchef på ett stort etablerat företag. Ägandeförändringar och sammanslagning av företag leder ofta till att allokeringen av anställda och chefer

förändras. Syftet med detta forskningsprojekt är att studera allokeringen av talang i den svenska ekonomin och hur denna allokering påverkar företagstillväxt, överlevnad och lönsamhet.

Arbetsmarknadseffekter av privatiseringar. Privatisering av statligt ägda företag har sedan början av 1980-talet skett i över hälften av världens länder. Motivet har ofta varit att generera försäljningsintäkter och att effektivisera företagen. Men trots att privatiseringar har attraherat ett stort akademiskt intresse vet vi idag väldigt lite om vilka arbetsmarknadseffekter som uppstår av privatiseringar. Syftet med detta projekt är att studera hur anställda påverkas om deras företag privatiseras.

Den samhällsekonomiska betydelsen av börshandel med aktier. Regelbördan för företag som bedriver värdepappershandel är ofta hög, och detta gäller även regelbördan för företag som önskar noteras på en publik handelsplats. Delvis av denna orsak, men även av många andra, har vi under de senaste 15 åren sett ett minskat intresse för företag att låta sina aktier handlas på reglerade marknadsplatser. Syftet med detta projekt är att studera betydelsen av denna utveckling för samhället i stort.

Företagsägandets ekonomi. Ägarförändringar och ägarfrågor är centrala i den omstrukturering av näringslivet som krävs för att möta de utmaningar och möjligheter som globaliseringen för med sig. Syftet med detta projekt är att studera olika aspekter relaterade till företagsägandets ekonomi, det vill säga hur samhället påverkas av olika ägarformer av företag. Detta inkluderar studier kring riskkapitalinvesteringar, börsnoteringar, företagsförvärv samt beslut att bli företagsägare genom entreprenörskap. Vi studerar även hur företagsägande och ägarförändringar påverkar karriärer hos företagsledare och anställda.

Riskkapital och företagsetik. Investeringsbeslut påverkas i allt större utsträckning av affärsförslagets etiska karaktär. Detta kan påverka vilka entreprenörer och affärsplaner som erhåller finansiering. Syftet med detta projekt är att studera entreprenörers chanser att finansiera sina affärsplaner.

GLOBALISERINGEN OCH DIGITALISERINGEN

Globaliseringen och digitaliseringen. Den teknologiska utvecklingen och digitaliseringen har fört med sig stora förändringar för hur det svenska näringslivet fungerar. Trots den mycket omfattande offentliga och akademiska debatten om effekterna av digitalisering och automatisering, så är de empiriska bevisen knappa. Syftet med detta projekt är att skapa en bättre förståelse för hur digitaliseringen och automatiseringen påverkar den svenska arbetsmarknaden, vilket borde ge insikter med tydlig relevans för svenska beslutsfattare. Våra analyser baseras på detaljerade matchade data på anställda och företag.

Strukturomvandling och digitalisering. Den teknologiska utvecklingen och digitaliseringen utmanar etablerade strukturer i samhället. Detta forskningsprojekt syftar till att öka kunskapen om hur digitalisering påverkar produktivitetstillväxt, arbetsmarknadens utveckling och olika sociala dimensioner (som inkomstfördelning och fördelning). Hur kan institutionella skillnader mellan länder mildra denna utveckling utan att hämma innovationer och produktivitetstillväxt? Vilka faktorer blir viktiga för att klara växande skillnader mellan stad och land?

NÅGRA RESULTAT FRÅN FORSKNINGEN

De ovan beskrivna projekten har som redan nämnts resulterat i ett stort antal publicerade studier och rapporter. Här följer en redogörelse för ett urval av de erhållna resultaten. Urvalet har styrts av att resultaten publicerats i tidskrifter av hög rang och skrivits av ordinarie forskare inom varje delområde.

Inom ramen för projekten under globaliseringens effekter på kapital och arbete visar Ferguson och Formai (2013), publicerad i *Journal of International Economics*, att ägande av underleverantörsföretag kan vara ett substitut för ett välfungerande rättsväsende. Industrier i länder med starka rättsliga institutioner tenderar att specialisera sig på produktion och export av varor där produktionsprocessen är beroende av välfungerande kontrakt mellan företag. Rättsväsendet spelar dock en mindre roll för industrier där producenter i en större utsträckning också äger produktionen av insatsvarorna. Samtidigt är tillgången till krediter viktig för dessa företag så att vertikal integration kan finansieras.

Därtill har Davidson, Heyman, Matusz, Sjöholm, och Zhu (2014), publicerad i *Journal of International Economics*, studerat hur globaliseringen påverkar anställda i det svenska näringslivet. På en effektiv arbetsmarknad arbetar varje arbetstagar i det företag som bäst passar dennes kompetens. Kostnader för att hitta rätt bland företag och arbetsgivare kan dock göra att matchningen inte blir optimal. Om värdet av att ha exakt rätt person anställd är litet i förhållande till sökkostnader kan företag nöja sig med en tillräckligt bra person. Resultatet blir en ekonomi som verkar under sin maximala kapacitet. Författarna finner att ökad globalisering förbättrar matchningen vilket är en positiv välfärdseffekt av globalisering som sällan har uppmärksammats.

Slutligen har Norbäck, Persson, och Douhan (2014), publicerad i *Journal of Development Economics*, studerat globalisering och entreprenörskap. Entreprenörskap tillmätts en allt större betydelse i policydebatten. Uppsatsen utgår från att i länder världen över har institutioner förändrats för att främja entreprenörskap och innovationer. Författarna visar att en förklaring kan vara att produkt- och tillgångsmarknader blir allt mer internationellt integrerade. Orsaken är att nivån på de hinder en reglerare sätter upp för entreprenörsverksamhet minskar när produkt- och

tillgångsmarknader globaliseras. Detta samband testas empiriskt med hjälp av data för etableringshinder och globaliseringsindex. Författarna visar att det finns ett starkt negativt samband mellan graden av globalisering och nivån på etableringshinder för entreprenörer – mer globaliserade länder har lägre hinder.

Gällande internationella handelsavtal har Horn, Maggi, och Staiger (2010), publicerad i *American Economic Review*, studerat handelsavtal och pekar på att handelsavtal är med nödvändighet höggradigt ”inkompleta” – de implementerar inte de ekonomiska utfall som skulle väljas om kontraktsparterna hade fullständig information och kunde kontraktera kostnadsfritt över alla politiska instrument med handelspåverkan. Författarna visar hur en enkel modell för kontraktskostnader kan belysa på vilket sätt WTO-avtalet är inkomplett. Till exempel belyses ett skäl till att inhemska policyinstrument binds i lägre grad än gränshinder. Modellen ger vidare en förklaring till varför WTO-avtalet har infört en reglering av inhemska subventioner som inte fanns i GATT. Den ger också en möjlig förklaring till varför utvecklingsländer särbehandlas i avtalet, hur en *National Treatment*-klausul kan vara del av ett optimalt avtal, och till varför ”svaga” bindningar är att föredra.

Projektet kring Asien och Kina har utmynnat i bland annat Rickne (2013), publicerad i *China Economic Review*. Författaren studerar reformer på socialförsäkringsområdet i Kina. Författaren använder ett omfattande datamaterial för kinesiska företag för att undersöka om tillgången på arbetskraft påverkat företagens beslut att delta i pensions-, sjukvårds-, och/eller arbetslöshetsförsäkring. Resultaten visar att ökad brist på arbetskraft har bidragit till ökat deltagande i samtliga försäkringar under perioden 2000–2007. Utöver detta finner författaren att de sektorer där deltagandet varit som svagast, alltså privata kinesiska företag, icke fackanslutna företag och de med många lågutbildade anställda, påverkats mest av den ökade arbetskraftsbristen. Detta innebär att ytterligare modernisering av ekonomin kommer att öka deltagandet i de nya försäkringssystemen och bidra till ökad jämlikhet när det gäller skydd från inkomstbortfall.

Inom ramen för projektet kring den internationella integrationen så har Tangerås och Tåg (2016), publicerad i *International Journal of Industrial Organization*, studerat integration på de internationella telekommunikationsmarknaderna. Tidigare ekonomisk forskning bygger på det föråldrade antagandet att dessa marknader är nationella. Författarna utvecklar i stället en teoretisk modell med en internationell telekommarknad för att undersöka konsekvenserna för konkurrensen och för de nationella samtrafikavgifterna av ökad globalisering. De visar sedan på hur nationella regleringsmyndigheter kan sakna incitament att genomföra tillräckligt långtgående ingrepp på marknaden. De lyfter fram tre möjliga lösningar på problemet: reglering på centraliserad EU-nivå, att underlätta internationellt ägande av telekomnäten, samt avreglering av marknaden.

Därutöver har Davidson, Heyman, Matusz, Sjöholm och Zhu (2017), publicerad i *European Economic Review*, undersökt sambandet mellan graden av företagsinternationalisering och fördelningen av olika yrken i dessa företag. De finner att företag som i större utsträckning är verksamma på internationella marknader har anställda som i högre grad innehar olika typer av högkvalificerade yrken. Resultaten visar på en typ av inkomstfördelningseffekt av globalisering som tidigare inte uppmärksammats. En fortsatt ökad globalisering kan leda till att företag efterfrågar allt fler personer i yrken som krävs för export eller för att kunna öppna upp utländska dotterbolag. Det kan röra sig om personer sysselsatta inom t.ex. logistik, juridik och marknadsföring. En stor andel av dessa yrken kräver relativt kvalificerade arbetstagare. Den relativa efterfrågan på kvalificerad arbetskraft kommer därför att öka och den relativa efterfrågan på mindre kvalificerad arbetskraft att minska vilket leder till ökad lönespridning.

Inom området företagsägandets ekonomi har Olsson och Tåg (2017), publicerad i *Journal of Labor Economics*, undersökt vilka anställda som vinner och vilka som förlorar på riskkapitalinvesteringar i Sverige. Författarna visar att riskkapitalinvesteringar inte har lett till en generellt ökad arbetslöshetsrisk för anställda. De finner dock spår av investeringar i automatisering och utlokalisering av arbetsuppgifter: anställda som utför rutinmässiga arbetsuppgifter som är lätta att automatisera och arbetsuppgifter som är lätta att flytta till utlandet har i större utsträckning blivit arbetslösa. De dokumenterar även en ökad produktivitet efter investeringarna, vilket i kombination med individeffekterna tyder på att investeringar i automatisering och utlokalisering har följt riskkapitalinvesteringar i Sverige.

Därtill har Baziki, Norbäck, Persson och Tåg (2017), publicerad i *European Economic Review*, lyft fram att en allt större andel av förvärv över gränser görs av riskkapitalbolag istället för av multinationella företag. Författarna tar sedan fram en ny analysram för internationella förvärv som visar att bl.a. svagare synergier och interna kapitalmarknader samt lägre exporthinder och riskpremier leder till fler förvärv av riskkapitalbolag.

Slutligen har projekten inom globaliseringen och digitaliseringen utmynnat i Heyman, Norbäck, och Persson (2016), publicerad som *Rapport till Expertgruppen för Studier i Offentlig Ekonomi*. Forskarna studerar hur investeringar i digitalisering och automatisering påverkat det svenska näringslivet 1996–2013. De finner att svenska företag – särskilt inom tillverkningsindustrin – har dragit fördelar av automatisering. Digital teknologi har även använts ”för att lösa informations- och kommunikationsproblem, skapa individanpassade varor och tjänster, samt utnyttja marknader för outnyttjade privata tillgångar (främst bostäder och bilar; Airbnb och Uber)”. Heyman, Norbäck och Persson skriver att utvecklingen mot ett mer automatiserat näringsliv inte saknar utmaningar. En sådan är att små

skillnader i kvalitet och små försprång in på en marknad kan leda till mycket stora konkurrensfördelar, vilket kan öka inkomst- och förmögenhetsklyftor. En god produktivitetstillväxt i den digitala ekonomin kräver enligt forskarna en väl fungerande produktmarknadskonkurrens, att arbetsmarknaden anpassas till förändringar i efterfrågan på olika yrkeskompetenser, att det finns väl utformade ägande- och kontraktsrättsregler och att regelverk utvecklas för att få ett pålitligt och integritetsskyddande internet.

SAMARBETEN OCH KONFERENSER

En central del av forskarnas arbete är samarbeten med andra akademiska institutioner och att sprida forskningsresultaten till viktiga beslutsfattare, den akademiska världen och samhället i stort. Ett viktigt samarbete genom åren har varit samarbetet med Knut Wicksells centrum för finansvetenskap. IFN och Ekonomihögskolan vid Lunds universitet erhöll år 2011 ett 10-årigt finansieringsstöd från Vinnova för att bygga upp ett centrum för finansvetenskap. Centrumets verksamhet är geografiskt knutet till Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Syftet är att bedriva högkvalitativ forskning inom finansiell ekonomi och att uppmuntra till ömsesidigt värdefullt samarbete med praktiskt verksamma ekonomer. Mer specifikt har aktiviteterna fokuserats på att utföra högkvalitativ forskning, att i samarbete med praktiker försäkra sig om att den forskning som bedrivs är relevant och att skapa en attraktiv miljö för forskning för att härigenom nå ut och kunna rekrytera nya forskare – på fast, tidsbegränsad eller gästforskarbasis – såväl nationellt som internationellt.

För att sprida forskningsresultaten har samma kanaler som för IFN:s övriga forskning utnyttjats. Speciell vikt har dock lagts vid arrangemang av de akademiska och policyinriktade konferenser som listas nedan.

Håller dörren på att stängas för utländska direktinvesteringar? (2010). För att öka kunskapen om det aktuella läget för utländska direktinvesteringar arrangerade IFN ett öppet seminarium onsdagen den 17 februari 2010. Som ett led i att skydda jobben håller möjligheten till utländska företagsförvärv på att begränsas i många länder. Parallellt konkurrerar länder i det fördolda med skattelättnader och subventioner om utländska företags nyetableringar. På seminariet diskuteras ifall motståndet mot utländska företagsförvärv riskerar att få långtgående konsekvenser för svenska företag och svensk ekonomi.

Jubileumssymposium om ägarstyrning och globalisering (2011). Den 15 november 2011 arrangerade IFN ett eftermiddagsseminarium för att presentera två centrala delar av institutets aktuella forskning: riskkapital och globaliseringen samt den svenska modellen för bolagsstyrning. Efter IFN:s styrelseordförande Michael Treschows och vd Magnus Henreksons inledning presenterade Lars

Persson och Joacim Tåg, båda IFN, nya resultat av IFN:s forskning om riskkapital. Conni Jonsson, vd för riskkapitalbolaget EQT, kommenterade forskningsresultaten. Under seminariets andra del presenterade Magnus Henrekson sin och Ulf Jakobssons forskning om förutsättningarna för en livaktig svensk börs och en effektiv bolagsstyrning av börsnoterade företag i Sverige. Börje Ekholm, vd för Investor, kommenterade presentationen varefter en allmän diskussion om de presenterade forskningsresultaten följde.

Riskkapitalbolag och beskattning: Bör ränteavdragen slopas? (2012). Riskkapitalbolagens vinster och investeringar i välfärdssektorn har under den senaste tiden gett upphov till en intensiv samhällsdebatt och diskussion om företagsbeskattning och ränteavdragets utformning. Men vad säger egentligen den ekonomiska och juridiska forskningen om riskkapitalinvesteringars effekter på ekonomin och utformningen av ränteavdrag? Finns det en risk att riskkapitalinvesteringarna minskar om ränteavdraget slopas? För att få svar på dessa frågor ordnade IFN ett frukostseminarium den 3 april 2012.

Globalization, Organization and the Ownership of Firms (2012). IFN Stockholm Conference 2012 anordnades i Vaxholm den 13–14 juni och hade temat "Globalization, Organization and the Ownership of Firms". Konferensens syfte var att samla några av de bästa forskarna som arbetar både teoretiskt och empiriskt med dessa frågor. Målet var att belysa sambandet mellan företagets organisationsstruktur och prestation, samt att förstå effekten av organisations- och ägandeförändringar på produkt- och arbetsmarknaderna i ett internationellt perspektiv. Studierna som presenterades fokuserade bland annat på företagsteori och organisering ur ett internationellt perspektiv med tyngdpunkt på utländska förvärv och sammanslagningar samt multinationella företag.

Kapitalskatter, företagsägande och globalisering (2012). Detta symposium anordnades i november 2012 för representanter från Jan Wallanders och Tom Hedelius stiftelse och Tore Browaldhs stiftelse. Seminariet inleddes av Sverker Martin-Löf, styrelseordförande SCA och Industrivärden samt ledamot av IFN:s styrelse. I programmet presenterades tre centrala delar av IFN:s forskning.

The Decline and Fall of the Stock Market (2013). Alexander Ljungqvist, då professor i finansiell ekonomi och entreprenörskap vid New York University, Stern School of Business och affilierad till IFN, inledde ett frukostseminarium med titeln "The Decline and Fall of the Stock Market". Han förklarade i första hand hur den amerikanska marknaden ser ut och menade bland annat att antalet börsnoteringar har blivit färre men samtidigt större. Alexander Ljungqvists inledning följdes av kommentarer av Börje Ekholm, vd Investor och ordförande i NASDAQ OMX, samt Magnus Billing, vd NASDAQ OMX i Stockholm.

Jobbdynamik i svenskt näringsliv 1990 till 2009 (2013). Den 4 juni 2013 höll IFN ett seminarium om ESO-rapporten *Jobbdynamik i svenskt näringsliv 1990 till*

2009. IFN-forskarna Fredrik Heyman, Pehr-Johan Norbäck och Lars Persson har studerat hur viktiga små och nya företag har varit för jobbskapande. Vilka typer av jobb har försvunnit respektive skapats? Rör det sig om jobb där de anställda har låg eller hög utbildning? Hur skiljer sig jobbdynamiken mellan tjänstesektor och tillverkningsindustri? Roland Bladh från EU-kommissionens generaldirektorat för sysselsättning och socialpolitik deltog i seminariet.

Industrial Organization and Corporate Finance (2013). Vid den årliga IFN Stockholm Conference i Vaxholm i juni 2013 var temat *Industrial Organization and Corporate Finance*. I en serie presentationer diskuterades bland annat studier om vilken inverkan företagens organisation, entreprenörskap samt marknadsstruktur har på effektivitet, innovation och tillväxt. Tonvikten låg på den globala finanskrisens avtryck samt hur finansmarknaderna påverkar nationella och internationella förvärv och fusioner mellan företag.

Vem ska styra de svenska företagen? (2014). Den 8 maj 2014 anordnade IFN ett seminarium om rapporten ”Vem ska styra de svenska företagen?”. Docent Ulf Jakobsson, tidigare vd för IFN, och ekonomie doktor Daniel Wiberg pekade på tre möjliga förändringar av bolagsstyrningen i börsnoterade bolag. De lyfte fram att enskilt kontrolläggande bör värnas genom att delägare som tar sig an bolagsstyrningen får möjlighet till ersättning för de kostnader som styrningen av bolaget medför, att ifall ägandet är mer spritt och en tydlig kontrollägare saknas bör bolagets ledning få mer långtgående kontrollrättigheter, samt att de institutionella investerarnas roll som ägare bör förtydligas.

Transparens – vad aktieägare verkligen måste få veta (2014). Ämnet för en halvdagskonferens som arrangerades av FAR, IFN, Nasdaq och Transparency International Sverige var transparens och skillnaden mellan rätt och mer information i företagskommunikation. En av talarna var professor Sidney Grey som är medförfattare till boken *Oxford Handbook of Economic and Institutional Transparency*. I den avslutande paneldiskussionen var deltagarna eniga om att dagens omfång på information från företagen inte behöver växa men däremot ta mer hänsyn till samhällsutvecklingen.

Politics vs. the Economy? When Policy Uncertainty Curbs Economic Growth (2015). Innebär politisk osäkerhet att tillväxten dämpas? Ja, svarade Steven Davis, University of Chicago Booth School of Business, på ett seminarium arrangerat av IFN. Det handlar exempelvis om den osäkerhet som regeringar skapar för företag inom välfärdssektorn och den osäkerhet som flyktingströmmarna skapar. Davis är en av grundarna av *Economic Policy Uncertainty Index*, som mäter politisk osäkerhets inverkan på produktion, investeringar och sysselsättning. Vid seminariet deltog även Max Elger, statssekreterare i Finansdepartementet, Ulf Kristersson, Moderaternas ekonomiskpolitiska talesperson och professor John Hassler, ordförande Finanspolitiska rådet.

The Economics of Corporate Ownership (2015). I augusti 2015 arrangerade IFN en vetenskaplig konferens på temat *Economics of Corporate Ownership*. Under två dagar i Vaxholm diskuterade särskilt inbjudna forskare från Europa och USA hur anställda påverkas av ägarformer, skatter, försäkringar, styrelseförändringar, företagsuppköp och innovation.

GDP is not Enough – Or How to Measure Life (2015). BNP är problematiskt som mått på tillväxt, men därmed inte sagt att BNP är värdelöst, förklarade professor Diane Coyle, University of Manchester, på ett seminarium arrangerat av IFN den 7 maj. Coyle menade att BNP-måttet är otillräckligt. I stället behövs en palett av indikatorer. På seminariet räknade hon upp en rad redan existerande alternativa mått, bland annat *Social Progress Index* som skapades 2014.

Vad händer om aktiemarknaden försvinner? (2016). Knut Wicksells centrum för finansvetenskap, Lunds universitet, som IFN är en del av, arrangerade ett symposium kring framtiden för aktiemarknaden. Huvudtalare på symposiet var Alexander Ljungqvist, då professor i finansiering och entreprenörskap vid New York University, Stern School of Business, och affilierad till IFN. I många länder har börsnoteringar blivit färre som ett resultat av en ständigt ökande regelbörda. Vad är konsekvenserna av dessa trender för företagens investeringar och ekonomisk tillväxt? Presentationen efterföljdes av en paneldebatt där Peter Zerhouni (CEO, InDex Pharmaceuticals), John Abrahamson (Managing Director, Investment Banking, SEB) och Frédéric Delmar (professor, Lunds universitet) deltog.

Vad kan vi lära av forskningen om automatisering och digitalisering? (2016). I december 2016 arrangerade IFN ett seminarium om vad vi kan lära av forskningen om automatisering och digitalisering. Huvudtalare var professor Melanie Arntz, ZEW i Mannheim och Heidelberg University. Hon har studerat automatiseringens effekter på arbetsmarknader inom OECD och förklarade att diskussionen ofta är alltför alarmistisk. Från IFN presenterade Lars Persson och Mårten Blix forskning på området. I en panel, som leddes av digitaliseringsexperten Sara Öhrvall, deltog även Annika Winsth, chefsekonom Nordea.

Globalisering och ny teknik: Effekter på företag och anställda (2017). I juni 2017 arrangerade IFN en internationell akademisk tvådagarskonferens med titeln *Globalization and New Technology: Effects on Firms and Worker*. Deltagarna på konferensen var forskare som studerar hur ny teknik och globalisering påverkar företagens organisationsstruktur och ägande samt vad som händer på arbetsmarknaden. Förutom från Sverige så kom deltagarna från Storbritannien, USA, Frankrike, Tyskland, Finland och Norge.

KvinnoKapital i samtal med forskare (2017). KvinnoKapital, ett nätverk för kvinnor som jobbar med kapitalförvaltning, besökte IFN och lyssnade till pre-

sentationer av två IFN-forskare. Björn Tyrefors presenterade studien ”Gender Quotas in the Board Room and Firm Performance: Evidence from a Credible Threat in Sweden”. Forskarna har kommit fram till att hotet om könskvotering i börsbolagsstyrelser gav effekt. Antalet kvinnor har ökat i styrelserna liksom företagets vinster. Joacim Tåg presenterade en studie om varför så få kvinnor blir vd:ar i svenska storbolag. Anledningen är att det visat sig svårare för kvinnor än för män att kombinera familj och en chefskarriär.

Nordic Initiative for Corporate Economics Conference (2018). När Alexander Ljungqvist och Lars Persson inledde arbetet med att skapa nätverket Nordic Initiative for Corporate Economics, NICE, myntade de samtidigt begreppet *corporate economics* som samlingsnamn för ett brett forskningsområde. Vid öppnandet av konferensen den 17 augusti förklarade Ljungqvist att ”vi studerar alla näringsliv och företagande inom ramen för våra olika ekonomiska discipliner. Vårt mål för denna konferens är att skapa en gemensam bas för våra olika specialiteter. Det är det vi kallar *corporate economics*.” Han påpekade att studier om näringsliv och företagande kan komma att berikas när forskarna samverkar och tar del av varandras perspektiv.

DATABASER

Inom ramen för forskningsprogrammet har flera databaser som möjliggör studier av det svenska näringslivet på en mycket detaljerad nivå byggts upp. Speciellt tre databaser har varit, och är, av mycket stor vikt för forskarna.

Den första är databasen över svenska multinationella företags utlandsverksamhet. IFN har utfört enkätundersökningar om svenska multinationella företag verksamma inom tillverkningsindustrin ungefär vart fjärde år sedan början av 1970-talet till 2003. Uppgifter för moderföretag och deras internationella verksamhet finns för 1965, 1970, 1974, 1978, 1986, 1990, 1994, 1998 och 2003. Undersökningspopulationen omfattar alla multinationella företag inom tillverkningsindustrin med juridiskt säte i Sverige och med minst ett producerande majoritetsägt utländskt dotterföretag. Det samlade datamaterialet innehåller detaljerade uppgifter såsom bransch, omsättning, antal anställda, interna och externa handelsflöden, FoU-utgifter, investeringar och vinst för de utländska dotterföretagen.

Den andra är databasen över inhemska och utländska företag verksamma i Sverige. Inom ramen för forskningsprogrammet används unika data där statistik på individnivå är kopplad till företagsdata. Databasen består av tre delar: finansdata, arbetsställdata och individdata. Finansstatistiken innehåller en stor mängd företagsdata, inklusive detaljerade bokslutsdata, sysselsättningsdata, produktivitet, investeringar, FoU med mera för perioden 1973–2002. Från 1986 och

framåt täcks hela ekonomin och dessförinnan enbart tillverkningsindustrin. Från och med 1996 finns årliga data över ca 300 000 företag. Arbetsställestatistiken innehåller detaljerad information på arbetsställenivå om bl.a. anställdas löner, utbildning och orsakskoder för företagssammanslagningar, nedläggningar, nybildningar och förändringar av verksamhetens inriktning. Individstatistiken bygger på SCB:s årliga löneundersökningar och är kompletterad med material från en rad dataregister.

Slutligen har omfattande resurser satsats på att bygga upp IFN:s företagsdatabas. Denna innehåller information om samtliga aktiebolag i Sverige från 1990 till 2015. Uppgifterna kommer från Bolagsverket. Databasen innehåller registreringsinformation om företagen, företagsstatus, boksluts- och årsredovisningar, koncernregister och kopplingar mellan organisationsnummer, samt ett register över fusioner och förvärv samt styrelsemedlemmar och vd.

AVSLUTNING

Det senaste decenniet har forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen varit mycket framgångsrikt och produktivt. Att samla ett antal forskare inom ett avgränsat område har möjliggjort en kraftsamling som lett till att en internationellt konkurrenskraftig forskningsmiljö skapats kring frågor relaterade till globaliseringen och digitaliseringen av det svenska näringslivet. Bevis för detta ges av de många akademiska publikationerna i välrenommerade internationella tidskrifter och på väletablerade förlag. Stora ansträngningar har även gjorts för att sprida forskningsresultaten utanför forskarvärlden genom offentliga seminarier, utredningar, populärvetenskapliga skrifter och debattartiklar i dagspressen. Forskargruppen har även fungerat som experter i offentliga utredningar och är flitigt anlitade av media för att kommentera ekonomiska frågor.

Framtiden inom programmet innehåller många lovande nya satsningar. Däribland märks ett nytt samarbete mellan forskarna kring att gemensamt arbeta med svenska registerdata på mikronivå kring frågor om företagen, arbetsmarknaden, och entreprenörskap, fortsatt arbete med att utveckla IFN:s företagsdatabas samt utökade samarbeten med inhemska och internationella universitet. Därutöver är iveren i gruppen stor att fortsätta göra akademisk forskning av hög kvalitet och stor relevans, vilket är ett gott tecken för de kommande tio åren.

REFERENSER

Baziki, Selva Bahar, Pehr-Johan Norbäck, Lars Persson och Joacim Tåg (2017),
 ”Cross-Border Acquisitions and Restructuring: Multinational Enterprises and

- Private Equity Firms”. *European Economic Review* 94(May), 166–184.
- Davidson, Carl, Fredrik Heyman, Steven Matusz, Fredrik Sjöholm och Susan Zhu (2014), ”Globalization and Imperfect Labor Market Sorting”. *Journal of International Economics* 94(2), 177–194.
- Davidson, Carl, Fredrik Heyman, Steven Matusz, Fredrik Sjöholm och Susan Zhu (2017), ”Global Engagement and the Occupational Structure of Firms”. *European Economic Review* 100(November), 273–292.
- Ferguson, Shon och Sara Formai (2013), ”Institution-Driven Comparative Advantage and Organizational Choice”. *Journal of International Economics* 90(1), 193–200.
- Heyman, Fredrik, Pehr-Johan Norbäck, och Lars Persson (2016), *Digitaliseringens dynamik – en ESO-rapport om strukturomvandlingen i svenskt näringsliv*. Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2016:4. Stockholm: Finansdepartementet och Wolters Kluwer.
- Horn, Henrik, Giovanni Maggi och Robert W. Staiger (2010), ”Trade Agreements as Endogenously Incomplete Contracts”. *American Economic Review* 100(1), 394–419.
- Norbäck, Pehr-Johan, Lars Persson och Robin Douhan (2014), ”Entrepreneurship Policy and Globalization”. *Journal of Development Economics* 110(September), 22–38.
- Olsson, Martin och Joacim Tåg (2017), ”Private Equity, Layoffs, and Job Polarization”. *Journal of Labor Economics* 35(3), 697–754.
- Rickne, Johanna (2013), ”Labor Market Conditions and Social Insurance in China”. *China Economic Review* 27(December), 52–68.
- Sjöholm, Fredrik (2009), ”Forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen”. Kapitel 39, sid. 456–471 i Magnus Henrekson, red., *IFN/IUI 1939–2009 – Sju decennier av forskning om ett näringsliv i utveckling*. Stockholm: Ekerlids Förlag.
- Tangerås, Thomas och Joacim Tåg (2016), ”International Network Competition under National Regulation”. *International Journal of Industrial Organization* 47(July), 152–185.

FÖRFATTARPRESENTATION

Joacim Tåg är ekon.dr i nationalekonomi och programchef för forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen. Han är född 1981 och disputerade 2008 vid Svenska Handelshögskolan i Helsingfors och började på IFN samma år. År 2011 efterträdde han Fredrik Sjöholm som chef för forskningsprogrammet Globaliseringen och företagen. Joacim Tåg har undervisat i företagsfinansiering på Handelshögskolan i Stockholm och varit Fulbright Scholar vid New York University. I sin forskning använder han svenska registerdata för att analysera policyrelevanta frågor rörande entreprenörskap, företagsagerande och arbetsmarknadens funktion. Ett centralt tema är hur chefer och anställda allokeras mellan företag och/eller till entreprenörskap. Han forskar även om hur ägarbyten och olika ägarformer påverkar anställda och samhället i stort samt om nätneutralitet och reglering av företag i telekommunikations- och IT-industrin. Joacim Tåg har publicerat över 30 vetenskapliga alster som uppmärksammats av både nationella och internationella dagstidningar. Hans forskning har ca 1 000 citeringar i Google Scholar och tillhör den översta decilen globalt över nedladdade arbeten i Social Science Research Network.